

ВРШЊАЧКО УЧЕЊЕ

Настава као процес увек подразумева два актера, наставнике и ученике и њихову међусобну комуникацију. Када се учи, комуникација иде у смеру наставник-ученик и у мањем обиму ученик-наставник. Поставља се питање: А где је однос ученик-ученик у процесу стицања знања? Да ли вршњаци служе само за необавезне и „занимљиве“ разговоре где учењу нема места? Колико вршњаци могу преузети улогу наставника својим вршњацима? Да ли је то „право“ учење?

Вршњаци су увек присутни и њихов утицај расте са годинама. За дечији социјални развој вршњаци имају велики значај. Интеракција између вршњака се разликује по квалитету и функцији од односа између одраслих/наставника и деце/ученика. Основна одлика овог односа је равноправност, сви смо ми једнаки, а из тога проистиче: „ја желим и могу да учим од тебе“. Равноправни однос подстиче развијање емпатије т.ј. осетљивости за туђе потребе и заузимање перспективе других. Осећај да сви смо једнаки такође омогућава да се вршњаци прилагођавају једни другима, праве компромисе, договарају и самим тим уче важним социјалним вештинама. У међусобној интеракцији се увиђа граница сопственог понашања и како оно утиче на друге. Схвата се значај заједничких договора, поштовање дефинисаних правила, а то је пут развијања одговорности. Кроз међусобну вршњачку размену развија се осећај заједништва и задовољава потреба припадања групи.

Колики је утицај вршњака пре свега се огледа у поспешивању мотивације и постигнућа деце/ученика. Вршњачка група је врло важно окружење где се развијају ови аспекти личности. Интимна група вршњака буди жељу да дете/ученик даје више и буде бољи.

Школа има за циљ развој интелектуалног, социјалног и емоционалног дела личности. Углавном се подстиче умни развитак док социјални и емоционални су помало заборављени. Управо **вршњачко учење** омогућава унапређење ових аспекта личности и тиме развијамо целовитог човека.

Вршњачко учење може да се примени на свим нивоима образовања како у основној школи тако и у средњој. Наравно, треба га прилагодити узрасту ученика и циљевима наставе. Радећи заједно на решавању задатака ученици су у прилици да помогну једни другима давањем потребних информација, појашњавањем градива или наставникових захтева, предлагањем решења, упућивањем на различите изворе информација. Групни рад, рад у паровима, рад на пројекту су могућности да се развије **вршњачко учење**. Треба имати у виду да за овакав рад и интеракцију морају бити припремљени и наставник и ученици. Развијање комуникацијских вештина и кооперације ученика и знање наставника да се добро дефинишу циљеви часа су

неопходни предуслови – активности вршњачког учења треба да буду добро испланиране и уклопљене у циљеве часа, добро вођене (правила комуникације треба да омогуће равноправни однос учесника где је у средишту наставна тема, а улога наставника је да моделира овакве сврсисходне дискусије). Потребно је да наставник систематизује резултате/закључке које је вршњачка група извела.

Одговори на горе поменута питања се сами намећу, вршњачка интеракција се не своди само на разговор о Фејсбуку (Facebook) и где изаћи, шта обући. Вршњаци могу, требају да уче заједно једни од других. Продукт таквог учења јесте квалитетно и корисно знање.

Емилија Марковић, педагог,
VI Београдска гимназија